

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2013-10-09
meddelad i
Vänersborg

Mål nr M 1502-13

SÖKANDE

Miljöbolaget i Svealand AB, 556603-3162
Box 44
688 21 Storfors

SAKEN

Ansökan om tillstånd (ändringstillstånd) för utökad deponering vid bolagets deponiområde i Storfors kommun

Avrinningsområde: 138 N: 6606146 E: 457643

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen, som godkänner miljökonsekvensbeskrivningen i målet, lämnar Miljöbolaget i Svealand Aktiebolag (bolaget) tillstånd enligt miljöbalken till deponering av farligt avfall i form av metallförorenad blästersand och jordmassor som är förorenade av ämnen i högre halter än vad som godtas vid mindre känslig markanvändning enligt Naturvårdsverkets generella riktvärden för förorenad mark, innehållande maximalt 0,1 viktprocent kvicksilver.

Mark- och miljödomstolen avslår yrkandet om upphävande av föreskriften i miljödomstolens dom den 22 augusti 2008, mål nr M 3-08, att ”deponering av annat likartat avfall än avvattnat metallhydroxidslam och metallhaltigt avfall från jordrening får endast ske efter anmälan till tillsynsmyndigheten”

Verksamheten ska bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget har uppgett och åtagit sig i målet. För verksamheten ska i övrigt gälla de villkor som föreskrivits i Vänersborgs tingsrätts, miljödomstolen, domar den 12 september 2003, mål nr 110-00, den 22 augusti 2008, mål nr M 3-08 och den 27 januari 2011, mål nr M 2148-10.

Dok.Id 242564

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänersborg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: mmd.vanersborg@dom.se	0521-27 02 30	måndag – fredag 09:00-16:00

Ett förslag till kontrollprogram för nu tillståndsgiven verksamhetska ska ges in till tillsynsmyndigheten för godkännande senast fyra månader efter det att denna dom vunnit laga kraft.

Den ekonomiska säkerhet som Vänersborgs tingsrätt, miljödomstolen, föreskrivit i domen den 22 augusti 2008 i mål nr M 23-08 ska även omfatta nu tillståndsgiven verksamhet.

Den tillståndsgivna verksamheten ska ha påbörjats senast inom tre år från det att denna dom har vunnit laga kraft.

Tillståndet får tas i anspråk även om domen inte har vunnit laga kraft.

ANSÖKAN**Yrkanden**

Miljöbolaget i Svealand AB, fortsatt benämnt Miljöbolaget, ansöker med stöd av 16 kap. 2 § 3 st miljöbalken ändring av bolagets tillstånd enligt miljöbalken, miljödomstolens dom den 27 januari 2011 (M 2148-10) och den 22 augusti 2008 (M 3-08), för bolagets verksamhet på fastigheten Storfors 1:189 i Storfors kommun.

Miljöbolaget ansöker ändring av ovan nämnda tillstånd så att dessa även omfattar deponering av farligt avfall i form av metallförorenad blästersand och jordmassor som är förorenade av ämnen i högre halter än vad som godtas vid mindre känslig markanvändning (MKM) enligt Naturvårdsverkets generella riktvärden för förorenad mark (ISBN 978-91-620-5976-7). Ändringen avser inte förorenad jord som innehåller kvicksilver över 0,1 viktsprocent.

Slutliga villkor i miljödomstolens dom den 22 augusti 2008 (M 3-08) föreslås även gälla för sökt ändring förutom föreskriften att "Deponering av annat likartat avfall än avvattnat hydroxidslam och metallhaltigt avfall från jordrening får endast ske efter anmälan till tillsynsmyndigheten." Denna föreskrift yrkas utgå för sökt ändring då bolaget inte avser att deponera annat avfall än vad som medges i det förväntade ändrade tillståndet.

Den säkerhet som godkänts av miljödomstolen i dom den 22 augusti 2008 mål M 3-08 på 2 760 000 kr yrkar Miljöbolaget även ska inrymma denna ändringsansökan.

Miljöbolaget yrkar att tillståndet ska gälla omedelbart.

Aktuella tillstånd

Bolaget har i tillstånd enligt miljöbalken, miljödomstolens dom den 27 januari 2011 (M 2148-10), att på deponierna 6 och 7 deponera totalt 80 000 m³ farligt avfall i form av; (a) avvattnat metallhydroxidslam eller likartat avfall, (b) metallhaltigt avfall från jordrening eller likartat avfall samt (c) metallförorenade jordmassor.

Miljödomstolen har vidare meddelat tillstånd enligt miljöbalken, miljödomstolens dom den 22 augusti 2008 (M 3-08), att på deponierna 8 och 9 deponera totalt 114 000 m³ farligt avfall i form av avvattnat metallhydroxidslam eller likartat avfall, metallhaltigt avfall från jordrening eller likartat avfall samt metallförorenade jordmassor.

Denna ansökan

Miljöbolaget är ett miljöserviceföretag som sedan 1970-talet omhändertar och behandlar flytande och fast industriavfall. Miljöbolagets behandlingsverksamhet sker i bolagets industrilokaler som är belägna på Storfors industriområde. Bolaget har vidare en deponi för farligt avfall i form av metallhydroxidslam, metallhaltigt avfall från jordrening samt metallförorenade jordar. Deponeringsanläggningen ligger på fastigheten Storfors 1:189 ca 7 km NNV om Storfors samhälle. Deponianläggningens lokalisering framgår av sid 6 i flik 4 av ansökan och dispositionen inom deponiområdet i ritning, se bilaga 1 till ansökan, flik 6.

Avfallet som omhändertas för deponering kommer från företagets verksamhet i Storfors men även från externa kunder. Deponering har utförts i flera etapper, etapp 1-6 har avslutats och sluttäckts, 7 är pågående, etapp 8 har konstruerats och påbörjats medan deponietapp 9 ännu inte har färdigställts.

Miljöbolagets verksamhet bygger till stor del på mottagning och behandling av betsyror och alkalier samt deponering av restprodukten metallhydroxidslam. Bolaget tar också emot och deponerar hydroxidslam från externa ytbehandlingssanläggningar. Marknaden för bolagets verksamhet har bl.a. genom omstruktureringar inom verkstadsindustrin minskat. En växande marknad finns dock vad gäller omhändertagande och deponering av förorenade jordar. Miljöbolaget har flera sådana förfrågningar.

Miljöbolagets deponier på fastigheten 1:189 i Storfors kommun är byggda för deponering av hydroxidslam och jordmassor som genom innehåll av metaller klassas som farligt avfall. Deponierna är även väl lämpade för jordmassor och

motsvarande som är förorenade av andra ämnen än metaller. Ett sådant mottagande medges dock inte enligt nuvarande tillstånd för verksamheten.

Deponeringsbehovet per år varierar stort beroende på belastningen på Miljöbolagets anläggning i Storfors och pågående saneringsprojekt. Bolaget upplever för närvarande ett ökat behov av omhändertagande av t.ex. jord från sanering av förorenade områden. Föroreningsinnehållet i dessa massor analyseras inför och under saneringsarbetet och innehållet är varierande. De aktuella massorna kan vara förorenade av ämnen som vid högre halter medför att massorna klassas som farligt avfall. Som exempel på jordmassor som kan komma ifråga kan anges avfall som enligt SFS nr: 2011:927. Klassas med EWC-koderna:

- 17 05 03* Jord och sten som innehåller farliga ämnen
- 17 05 07* Spårballast som innehåller farliga ämnen

Om massorna är förorenade med så kallade POP-ämnen (långlivade organiska föreningar) kommer dessa halter inte att tillåtas överstiga vad som i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 850/2004 anges som "high POP" dvs, för t.ex. dioxiner och dibensofuraner högst 5000 µg PCDD eller PCDF/kg.

Jordmassor från sanering av förorenade områden kan innehålla kvicksilver i väsentlig utsträckning. Miljöbolaget har inte för avsikt att ta emot sådana jordmassor.

Massorna ska för att tas emot och deponeras även uppfylla kraven för deponering enligt §§ 33-35c i "Naturvårdsverkets föreskrifter om deponering, kriterier och förfaranden för mottagning av avfall vid anläggningar för deponering av avfall, NFS 2004:10". Detta innebär att utöver gränsvärdena i 34 § får det farliga avfallet inte överskrida följande värden för att få läggas på en deponi för farligt avfall. För angivna parametrar ska antingen GF eller TOC användas.

Parameter	Värden
GF	10 % baserat på torrsubstans
TOC	6 % baserat på torrsubstans

Miljöbolagets deponier är byggda och utnyttjade på ett sätt som medför ett mycket litet utflöde av lakvatten. Den sökta ändringen kommer inte att äventyra detta förhållande.

Ändringen kommer inte att medföra någon förändring av verksamheten vad gäller miljöpåverkan som skiljer sig från den nu tillståndsgivna verksamheten. Den sökta ändringen sker inom ramen för nuvarande tillstånd och bör kunna medges med stöd av 16 kap. 2 § 3 st. miljöbalken.

Ansökan avser ändring av nuvarande tillstånd så att dessa även omfattar deponering av farligt avfall i form av metallförorenad blästersand och jordmassor som är förorenade av ämnen i förorenade jordmassor. Genom den ändring bolaget söker kommer det förväntade tillståndet medföra att alla de avfallstyper som bolaget vill deponera ingår i tillståndet. I miljödomstolens dom den 22 augusti 2008 (M 3-8) föreskrivs att "Deponering av annat likartat avfall än avvattnat hydroxidslam och metallhaltigt avfall från jordrening får endast ske efter anmälan till tillsynsmyndigheten." Denna föreskrift yrkas utgå för sökt ändring då bolaget inte avser att deponera annat avfall än vad som medges i det förväntade ändrade tillståndet.

Alternativt till deponering av förorenad jord

I landet finns många förorenade områden som under den närmaste tiden är aktuella för åtgärder. Resurserna för att ta emot dessa förorenade massor är begränsade och omhändertagandet förenat med höga kostnader. Behovet av att ta om hand sådana massor framgår också av att Miljöbolaget fått flera förfrågningar om att ta emot jordmassor från saneringar.

Alternativ till deponering är jordtvättning som kan vara lämpligt då föroreningarna är lösliga eller dispergerbara i någon tvättvätska. Detta gäller i första hand "lättare" kolväten. Möjligheterna att till tillräcklig renhet tvätta ut tyngre kolväten och metallföroreningar är betydligt mindre. Bolaget har tillstånd för och erfarenhet av jordtvätt. Tillgängliga metoder är inte okomplicerade och kostnaderna betydande. Till detta kommer att det ofta är svårt att tvätta jorden till en sådan renhet att den kan användas utan omfattande restriktioner. Den tvättvätska som uppstår vid jordtvätt kräver också rigoröst omhändertagande.

Förbränning av avfall är i vissa fall t.ex. vid PCDD/PCDF-halter över 5000 µg/kg TS en tillgänglig åtgärd. Efter förbränningen återstår en restprodukt i form av slagg och rökgasstoff som deponeras. Förbränningen medför att volymen avfall reduceras men till priset av hög energiförbrukning. Förbränning är förstås också möjlig när det gäller mindre potenta föroreningar. Den höga kostnaden kan ifrågasättas om inte deponering på deponier för farligt avfall är att föredra.

Mot bakgrund av detta anser Miljöbolaget att även om det finns tekniska möjligheter att omhänderta sådana förorenade jordmassor som Miljöbolaget nu vill deponera är deponering ett ekonomiskt och miljömässigt bra alternativ om man också tar hänsyn till den totala miljöbelastning som följer av alternativa åtgärder.

Nollalternativ

Behovet av kvittblivning av berörda avfallsmassor kvarstår oavsett om Miljöbolaget erhåller ändringstillstånd eller inte. För den förutsättning att Miljöbolaget inte erhåller ändringstillstånd är företaget samt avfallslämnare inom regionen tvungna att hitta alternativa platser för mottagning och deponering av det avfall som avses deponeras på anläggningen. I och med att denna ansökan avser ändring av befintligt tillstånd är inte alternativ lokalisering ett realistiskt alternativ.

Miljöbolagets deponier 7, 8 och 9 uppfyller kraven enligt förordningen (2001:512) om deponering av avfall. Dessa krav gäller samtliga deponier och

deponering på annan plats kan anses medföra motsvarande acceptabla risk för påverkan på omgivande mark och vatten.

Miljökonsekvenser och planförhållanden

Deponeringsverksamheten medför egentligen inga miljökonsekvenser förutom att mark tas i anspråk för deponierna och den sökta ändringen innebär ingen ändring av nuvarande miljökonsekvenser.

Den beskrivning av verksamheten som gjorts i ansökan om tillstånd för nuvarande verksamhet förändras inte vid den sökta ändringen. För en fullständigare redovisning hänvisas till bifogade aktuella handlingar i dessa ärenden. I första hand gäller detta miljökonsekvens beskrivningen för deponering etapp 8 och 9, flik 4 i ansökan. Nedan redovisas delar och sammandrag från dessa handlingar kompletterad med uppgifter som är relevanta för den sökta ändringen.

Storfors ligger halvvägs mellan Kristinehamn och Filipstad i östra Värmland vid riksväg 26. Storfors industriområde ligger i norra delen av samhället. Bolagets deponianläggning ligger ungefär 7 km norr om centralorten vid riksväg 26. Deponeringsverksamheten bedrivs inom ett område som ligger avsides och på betydande avstånd från vattentäkter. Området är insynsskyddat genom skogsridåer och omgivande höjdparter. Området anses ha ett ringa naturvärde och är av litet intresse för friluftsliv och rekreation. Deponiområdet ingår inte i någon detaljplan eller några områdesbestämmelser.

Hydrologi, geologi och hydrogeologi

Området där etapperna 6 och 7 ligger är underlagrad av täta ler- och siltjordar vilket medför liten risk för lakvatteninfiltration till mark-grundvattensystemet. I nord-sydlig riktning finns en sprickzon men förutsättningarna för lakvatteninfiltration bedöms vara små då ett lerlager finns under en större del av deponiområdet. Deponiyorna förbereds genom att det befintliga vegetationstäckets skalas av. Därefter har påförts ett förstärknings- och bärlager som packats väl med vibrovält eller motsvarande. Bottentätskiktet utgörs av asfalt som påförts i två skikt med

mellanliggande tät asfaltemulsion. Bottentätskiktet ansluts via trycktäta ledningar i syrafast stål till brunnar och tankar för uppsamling av eventuellt spill- och lakvatten.

Det område som ianspråkats för deponierna 8 och 9 består av befintliga vertikala geologiska barriären av den naturliga jorden (i huvudsak morän) ner till berg. Denna barriär förstärks med bentonit i syfte att uppnå ett erforderligt skydd. Den vertikala strömningstiden till berg har med denna konstruktion beräknats överstiga 200 år. Deponiernas sida tätas med torrskorpelera och med en viss överlappning med bentonitmatta varför risken för att lakvatten skall läcka vid sidan av den geologiska barriären bedöms vara obefintlig. På undergrunden (inklusive den geologiska barriären) anläggs därefter bottenkonstruktionen på samma sätt som på deponi 6 och 7 enligt ovan. Den beräknade geologiska barriären kommer att utgöras av friktionsmaterial och förstärkningslager under bottentätningen, armerad bentonitmatta eller motsvarande, naturligt fast till mycket fast lagrad morän samt underliggande berg.

Deponiernas utformning redovisas i detalj bl.a. i Miljödomstolens dom 2008-08-22, på sidan 10 flik 2 i ansökan.

Deponierna 7-9 är konstruerade för att uppfylla de krav som ställs i - Förordning (2001:512) om deponering av avfall, 18-23§§.

Verksamhetsbeskrivning

Tillåten deponeringsverksamheten inom området omfattar deponering av metallhydroxidslam, metallhaltigt avfall från jordrening och metallförorenade jordmassor. Deponering i de iordningsställda etapperna sker kampanjvis. Till detta kommer enligt denna ansökan att tillkomma deponering av blästersand och förorenade jordmassor.

Mottagning m.m.

Avfall i form av metallhydroxidslam, avfall från jordrening, förorenad jord och blästersand kommer att tas emot löpande på deponiområdet. Allt inkommande avfall deklarerar med avseende på innehåll, leverantör/ursprung och egenskaper vid mottagning. Vid behov tas stickprov ut för laboratorieanalys.

Mottagningskontrollen uppfyller kraven i Naturvårdsverkets föreskrifter om deponering, kriterier och förfaranden för mottagning av avfall vid anläggningar för deponering av avfall (NFS 2004:10).

Utlastning från mellanlagringsplatsen för metallhydroxidslam och inpackning av avfallet i respektive deponietapp sker kampanjvis företrädesvis vid torr väderlek och huvudsakligen under sommarhalvåret, vilket minimerar risken för uppkomst av spillvatten. Vid torr väderlek minimeras också spridningen av spill som förorenar fordon.

Lakvatten- och dagvattenhantering

Avvattningsdike för ytvatten och grundvatten finns norr om deponin. Diken är även anlagda öster om deponietapp 6 och väster om deponietapp 7 så att tillrinnande ytvatten avleds utanför deponietapperna och samlas i ett centralt dike söder om etapp 6 och 7. Deponiområdet avvattnas mot en sankmark söder om deponiområdet. Från sankmarken finns en bäck som mynnar i Mögsjön. Deponierna är konstruerade med höjda kanter och system för omhändertagande av lakvatten. Inget lakvatten går ut till recipient.

Avfallsslagens ursprung och art

Metallhydroxidslam är en restprodukt som uppstår vid behandling av oorganiskt farligt avfall i neutraliseringsanläggningar. Avfallet som omhändertas för deponering kommer i huvudsak från företagets verksamhet i Storfors där bolaget har en behandlingsverksamhet. Den höga halten av metaller innebär att avfallet klassificeras som farligt avfall. Vid behov stabiliseras slammet genom

kalkinblandning. Metallhydroxidslammet avvattnas genom pressning i kammarfilterpress (eller motsvarande). Filterkakoma deponeras. Detta avfall deponeras på deponi 8.

Metallhaltigt avfall från jordrening omfattar koncentrat och restsлам från jordreningprocesser (t ex jordtvättning/soil washing) där metallhalterna är sådana att de medför att avfallet klassificeras som farligt avfall. Avfallsslaget mottas för närvarande inte vid anläggningen men kan komma att tas emot om efterfrågan återkommer. Detta avfall deponeras på deponi 7 och 9.

Förorenade jordmassor kommer bl.a. från sanering av förorenade områden. Innan massor grävs upp på ett förorenat område ska marken undersökas av opartisk expertis. Förorenade massor sorteras innan deponering. Sortering utförs på plats hos avfallslämnaren, dvs i samband med efterbehandlingsarbetet. Vid behov stabiliseras dessa massor med bränd kalk. Detta avfall deponeras på deponi 7 och 9.

Metallförorenad blästersand och motsvarande bildas då ytskikt, oftast färg, blåstras bort före ommålning av t.ex. fordon och maskiner. Detta avfall deponeras på deponi 7-9.

Bolaget har goda kunskaper om avfallets sammansättning, lakbarhet, övriga egenskaper och effekter.

Lokalisering

Storfors ligger halvvägs mellan Kristinehamn och Filipstad i östra Värmland vid riksväg 26. Storfors industriområde ligger i norra delen av samhället. Bolagets deponianläggning ligger ungefär 7 km norr om centralorten vid riksväg 26. Avståndet till närmaste enskilda fastighet är ca 500 m (Backa 1:2).

Deponeringsverksamheten bedrivs inom ett område som ligger avsides och på betydande avstånd från vattentäcker. Området är insynsskyddat genom skogsridåer

och omgivande höjdparter. Området anses ha ett ringa naturvärde och är av litet intresse för friluftsliv och rekreation.

Närliggande ytrecipienter omfattar Mögsjön och Östersjön belägna ca 700 m öster om deponiområdet. Vattenbrunnar med grundvattenuttag finns vid bebyggelsen öster om anläggningen.

Emissioner

Till luft

Själva deponeringsverksamheten medför utsläpp till luft från avgaser från lastbilstransporter och anläggningsmaskiner. I anläggningsmaskinerna används diesel som medför utsläpp av kväveoxider och koldioxid.

Till vatten

Utsläpp till vatten från deponeringen begränsas till det lakvatten som kommer från deponin och det regnvatten som kommer på deponibotten innan deponering sker. Lakvatten från deponin samlas upp på tätskiktet och leds till avloppsbrunnar och vidare till slutna tankar. Lakvattnet tas från tankarna upp i tankbil och körs till renings- eller destruktionsanläggning som har tillstånd för sådan mottagning. I flertalet fall sker denna transport till Miljöbolagets anläggning inne i tätorten men beroende på föroreningens art kan andra mottagare komma i fråga. Analyssvar från prover från lakvattnet avgör val av mottagare.

Kontroll av vattenkvalitén i brunnar vid närliggande fastigheter

Under 2010 gjordes underökning av vattnet i brunnarna vid 5 närliggande fastigheter. Resultatet visar att vattnet i brunnarna var tjänligt och i något fall tjänligt med anmärkning p.g.a. hög järnhalt enligt (SOS FS 2003:17). Någon påverkan som kan antas härröra från Miljöbolagets verksamhet finns inte.

Buller

Buller emitteras från anläggningsmaskiner och motsvarande dock utan att några störande nivåer kan förväntas vid närliggande bostäder. Avståndet till närmaste

samlad bebyggelse är ca 5 km (Storfors tätort) och avståndet till närmaste enskilda fastighet är ca 500 m (Backa 1:2). I tidigare ansökningar och domar finns uppgifter om att antalet transporter till deponiområdet varit i storleksordningen 500 per år. Bolagets ansökan anknyter till nuvarande tillstånd men antalet transporter till deponiområdet kan vissa år vid kampanjer komma att öka jämfört med tidigare. Ett lokalt tillskott av buller kan förväntas i korsningen mellan riksvägen och den väg som går upp mot deponiområdet men den tillkommande störningen kan knappast förväntas påverka den totala bullernivån vid bostäderna vid riksvägen.

Beredskap för eventuella olyckor

Verksamheten innebär inga processer som kan medföra olyckor. Inga brandfarliga produkter eller ämnen kommer att hanteras. Möjligen kan vid intransporten av avfall till deponin lastbilar eller arbetsmaskiner ge oljeutsläpp och i extrema fall kan kanske brand uppstå i dessa men risken är mycket liten och förväntade konsekvenser små.

Samråd

Verksamheten vid bolagets deponi medför enligt länsstyrelsen inte betydande miljöpåverkan enligt Bilagan till Förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. Samråd med Länsstyrelsen och kommunen hölls efter att samrådsunderlag översänts den 7 mars 2013. Annonsering med inbjudan till samråd gjordes den 21 mars 2013 i på orten spridda tidningar. Till närboende i området distribuerades en skrivelse om Miljöbolagets planer och till de myndigheter som antogs berörda sändes en kopia av samrådsinbjudan.

Vid samrådet med länsstyrelsen och kommunerna framfördes bl.a. att bolaget i sin ansökan bör försöka beskriva föroreningar och halter i det avfall man avser att deponera utöver begränsningen att avse jord från förorenade områden och att inte deponera kvicksilverhaltigt avfall. Något behov av ytterligare utredningar av miljökonsekvenserna eller erinran mot bolagets planer framfördes inte.

Närboende har framfört oro för föroreningar i jorden som avses att deponeras, spill vid transporter och föroreningar i dricksvattenbrunnar.

Trafikverket har frågat om omfattningen på eventuell trafikökning till och från anläggningen samt vilken väg fordonen idag kör.

Myndigheten för samhällskydd och beredskap har kommit in med generella synpunkter angående den kommande miljökonsekvensbeskrivningen.

Havs- och vattenmyndigheten har skriftligen avstått från att delta i det tidiga samrådet.

Sveriges geologiska undersökningar (SGU) har meddelat att man avstår från att yttra sig.

Naturvårdsverket, Naturskyddsföreningen i Värmland och Naturskyddsföreningens rikskansli har inte inkommit med några synpunkter.

Tillåtlighet

Med stöd av redovisade uppgifter och nedanstående punkter anser bolaget att inga hinder föreligger för den sökta ändringen.

Tillåtlighet enligt 2 kap. miljöbalken

Av tidigare redovisade förslag till försiktighetsmått och i bifogad miljökonsekvensbeskrivning redovisad miljöpåverkan framgår att de åtgärder vidtagits som behövs för att förebygga eller förhindra verksamhetens påverkan på människors hälsa och miljön. Bolaget anser att försiktighetsprincipen är uppfylld. VD ansvarar för bedömning av utbildningsbehov av personal och kunskapen om verksamhetens miljöpåverkan. Med detta anser bolaget att relevant kunskap finns för att skydda människors hälsa samt miljö

Bolagets verksamhet får anses väl lokaliserad med hänsyn till störningar för omgivningen och medför förhållandevis små olägenheter för människor och miljö.

Energianvändning består av förbrukning av drivmedel för arbetsfordon.

Miljöbolaget anser att verksamheten vad avser hushållning och kretslopp bedrivs på ett bra sätt.

Deponiområdet omfattas inte av detaljplan eller områdesbestämmelser.

Enligt miljöbalken 5 kap 4 § skall all verksamhet bedrivas "på ett sådant sätt att miljö kvalitetsnormer inte överträds". Verksamheten vid Miljöbolagets anläggning medför inte överskridande av några miljökvalitetsnormer.

På förslag av regeringen har riksdagen antagit mål för miljökvaliteten inom 16 områden. Dessa mål ska vara uppnådda år 2020. De miljömål som möjligen berörs av bolagets ändring av sin verksamhet är:

- Giftfri miljö
- Grundvatten av god kvalitet
- Levande sjöar och vattendrag
- God bebyggd miljö

Den förändrade verksamheten medför att förorenad jord förflyttas från platser där spridning av föroreningarna kan ske till omgivningen till täta deponier där sådan spridning inte kan förväntas. Miljömålet påverkas således positivt. Bolagets utformning av deponierna medför att risk för spridningen av föroreningar till grundvatten får anses små. Det är mycket osannolikt att föroreningar från den förändrade deponiverksamheten kan nå sjöar och vattendrag. Den förändrade verksamheten kommer inte att förändra den påverkan som nuvarande verksamhet medför på landskapsbilden. I miljömålet anges att den resurs som avfall utgör skall tas tillvara i så hög grad som möjligt samtidigt som påverkan på och risker för hälsa och miljö minimeras. De jordmassor som Miljöbolaget genom den sökta ändringen

avser att deponera är inte möjliga att rena och utnyttja på ett sätt som är miljömässigt eller ekonomiskt försvarbart. Genom den planerade deponeringen kommer påverkan på och riskerna för hälsa och miljö minskas. Miljömålet påverkas således positivt.

Kontroll

Bolaget har sedan lång tid tillbaka bedrivit kontroll av verksamheten. Rutinerna för kontrollen kommer att revideras i samråd med tillsynsmyndigheten då sökt ändring medgivits.

Bolaget är certifierat enligt ISO 14001 med revisioner en gång per år. Den rutin som avses tillämpas vid mottagning och deponering av förorenad jord från förorenade områden kommer att införas i detta system.

INKOMNA YTTRANDE OCH SYNPUNKTER

Länsstyrelsen har anfört följande.

Ställningstagande

Länsstyrelsen anser att bolaget ska medges tillstånd att deponera farligt avfall i form av metallförorenad blästersand samt förorenad jord innehållande maximalt 0,1 viktsprocent kvicksilver.

Länsstyrelsen anser att det i prövningen inte ska avgöras om deponering alltid ska anses vara det bästa alternativet för omhändertagande av förorenad jord.

Länsstyrelsen anser att villkor gällande deponin i de tre tidigare meddelade domarna i målen M 110-00, M 3-08 samt M 2148-10 ska gälla även för sökt ändring.

Skäl till Länsstyrelsens ställningstagande

Länsstyrelsen anser att bolaget ska medges tillstånd att deponera förorenad jord på sin deponi. Bolaget har angett att de inte avser att deponera förorenad jord som

innehåller över 0,1 viktsprocent kvicksilver. Länsstyrelsen anser därför att det av tillståndet ska framgå att endast förorenade jordar med ett kvicksilverinnehåll på maximalt 0,1 viktsprocent ska tillåtas deponeras.

Bolaget har bland annat yrkat på att få tillstånd att deponera jordmassor som är förorenade av ämnen i högre halter än vad som godtas vid mindre känslig markanvändning (MKM). Bolaget har även redogjort för alternativ till deponering och dragit slutsatsen att deponering är ett ekonomiskt och miljömässigt bra alternativ även om det finns tekniska möjligheter att omhänderta denna typ av massor. Länsstyrelsen anser att det är kravet på behandling i 14 § i förordning (2001:512) om deponering av avfall som avgör om den förorenade jorden ska få deponeras. Då detta redan är reglerat i en förordning och Länsstyrelsen inte ser att domstolen kan medge avsteg från kravet, anser Länsstyrelsen att denna fråga inte ska hanteras i prövningen.

Länsstyrelsen bedömer att inga ytterligare villkor behöver föreskrivas på grund av sökt ändring utan anser att tidigare meddelade villkor för deponin i Miljödomstolens domar i mål M 110-00, M 3-08 samt M 2148-10 ska gälla även för ändringen. Länsstyrelsen förstår inte bolagets yrkande att kravet "deponering av annat likartat avfall än metallhydroxidslam och metallhaltigt avfall från jordrening får endast ske efter anmälan till tillsynsmyndigheten" ska utgå för sökt ändring. Länsstyrelsen ser inte att detta krav har någon betydelse för de avfallsslag som ansökan avser. Enligt Länsstyrelsens bedömning är kravet endast tillämpligt vid deponering av avfallsslag som är likartade metallhydroxidslam eller metallhaltigt avfall från jordrening.

Miljö- och byggnadsnämnden har anfört följande.

Yttrande

Miljö- och byggnadsnämnden anser att Miljöbolaget inte har visat att deponering är bästa teknik för jordmassor som är förorenade med organiska ämnen. Om tillstånd ges för detta bör det i tillståndet preciseras under vilka förutsättningar som deponering kan anses vara bästa teknik.

Överväganden

Miljö- och byggnadsnämnden anser att miljöbolaget har visat att bolagets deponier är utformade på ett sådant sätt att de kan förväntas innesluta farligt avfall på ett tillfredställande sätt under en mycket lång tid. Vidare anser miljö- och byggnadsnämnden att platsen är lämplig för att minimera påverkan på människors hälsa och miljön.

Miljö- och byggnadsnämnden är dock tveksam till att tillstyrka bolagets yrkande utan några ytterligare begränsningar vad gäller deponering av jordmassor som innehåller organiska föroreningar. Nämnden anser att bolaget inte har visat vid vilka tillfällen som deponering kan anses vara bästa teknik för hantering av förorenade jordmassor. Avgränsning bör göras för så väl lätt nedbrytbara föroreningar (t ex olja) som svårnedbrytbara (t ex dioxiner).

Jord som innehåller lätt nedbrytbara föroreningar bör i första hand renas, eftersom detta kan ske med relativt enkla, energieffektiva, metoder. Nämnden inser att det i vissa fall inte kan anses miljömässigt och ekonomiskt motiverat att rena jorden från föroreningar, t ex om innehållet av metaller är så högt att jorden ändå betraktas som farligt avfall. Tillståndet bör tydligt ange vid vilka förutsättningar som det inte är motiverat att rena jorden från organiska föroreningar.

När det gäller svårnedbrytbara organiska föroreningar, som dessutom ofta är mycket skadliga i låga halter och ibland även bioackumulerbara, så är miljö- och byggnadsnämnden tveksam till att deponering är bästa teknik. Nämnden anser att man i första hand bör destruera de farliga ämnena, om det finns konventionellt tillgänglig teknik att göra det. EG förordningen (850/2004) om långlivade organiska föreningar ställer även krav på detta (se artikel 7).

SÖKANDENS BEMÖTANDE AV INKOMNA SYNPUNKTER

Bolaget har anfört i huvudsak följande:

Miljöbolaget menar att ansökningshandlingarna tillsammans med den erfarenhet (praxis) som domstolen har är tillräcklig för att avgöra detta mål. Nämnas kan att SAKAB i Kumla har tillstånd att deponera liknande avfall som denna ansökan avser. Med avseende på ovan sagda avstår Miljöbolaget att bemöta Länsstyrelsen Värmland och Miljö- och byggnadsnämndens yttrande.

Med anledning av att mark- och miljödomstolen har begärt komplettering av ansökan gällande beskrivning av vilka kriterier som bolaget har för avsikt att använda för att klarlägga att de jordmassor som deponeras verkligen får deponeras enligt 11 och 14 §§ deponeringsförordningen samt hur det ska kontrolleras att dessa kriterier efterföljs lämnar Miljöbolaget följande komplettering.

Syftet med att endast behandlat avfall får deponeras är att deponin ska få en så säker utformning som möjligt utifrån riskerna med avfallet som ska deponeras. När avfallet destinerats att gå till en deponi så förutsätts att alternativa omhändertaganden av avfallet övervägts, men att alternativa omhändertaganden inte bedömts lämpliga eller möjliga. Begreppet behandling i 14 § avser allt från användning av biologiska metoder till sortering. Fråga uppkommer därför vilken behandling som ska anses vara tillräcklig för att avfallet ska få deponeras och hur långt kravet på behandling ska drivas. Enligt Miljöbolaget finns idag inget givet svar på den frågan. Klart är dock att det vare sig i deponeringsförordningen eller i det bakomliggande deponeringsdirektivet går att finna stöd för att avfall alltid ska behandlas så långt som möjligt. Vidare torde det vara rimligt att anta att den behandling som är skälig att kräva ska vara sådan som bidrar till uppfyllandet av förordningens mål.

För att säkerställa att den förorenade jorden får deponeras på Miljöbolagets deponi kontrollerar bolaget att rutinerna som anges i Naturvårdsverkets ”Rapport 5978 Att välja efterbehandlingsåtgärd” eller motsvarande rutiner har använts av avfallsproducenten (huvudmannen). Urvalsprocessen som avfallsproducenten ska ha använt innan beslut om att deponering efter bl.a. sortering är det bästa alternativet omfattar följande moment: formulering av övergripande åtgärds mål,

undersökningar och utredningar, riskbedömning, åtgärdsutredning, riskvärdering och förslag till åtgärd samt förslag till mätbara åtgärds mål. Under processen sker en sällning av antalet tänkbara åtgärder med hjälp av olika kriterier, först i åtgärdsutredningen (utvärderingskriterier) och sedan i riskvärderingen (urvalskriterier). Avfallet jämförs med Miljöbolagets interna acceptanskriterier för förorenad jord som får deponeras. Acceptanskriterierna har ställts upp av Miljöbolaget för att villkor i tillstånd enligt miljöbalken samt bestämmelser i förordning och föreskrift om deponering av avfall ska följas. Vid behov tas stickprov på den förorenade jorden som skickas för analys till ett ackrediterat laboratorium.

Målet har avgjorts utan huvudförhandling enligt 22 kap. 16 § andra stycket miljöbalken.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen finner att den till ansökan fogade miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven enligt 6 kap. miljöbalken. Den kan därför godkännas.

Domstolen finner vidare att ansökt tillstånd kan medges på sätt som föreslagits av bolaget. Godtagbara skäl för bifall av ansökt tillstånd har redovisats och det har inte framförts några invändningar mot att bolaget får ta tillståndet i anspråk utan hinder av att tillståndet inte vunnit laga kraft.

Avfall får inte deponeras om det inte uppfyller de förutsättningar som följer av 14 och 15 §§ förordning (2001:512) om deponering av avfall och det åligger bolaget att följa dessa bestämmelser. Sökanden har redogjort för vilka rutiner bolaget avser att följa för att säkerställa att bestämmelserna uppfylls. Domstolen finner inte skäl att föreskriva några ytterligare villkor eller kriterier i denna fråga. Att bestämmelserna i deponeringsförordningen och andra föreskrifter följs är en tillsynsfråga och säkerställs bäst genom att ett lämpligt utformat kontrollprogram

tas fram för den nu ansökta verksamheten. Sökanden ska därför senast 4 månader efter det att denna dom vunnit laga kraft lämna in ett förslag på kontrollprogram till tillsynsmyndigheten.

Domstolen finner inte att det föreligger skäl att upphäva föreskriften i miljödomstolens dom den 22 augusti 2008, mål nr M 3-08, att ”deponering av annat likartat avfall än avvattnat metallhydroxidslam och metallhaltigt avfall från jordrening får endast ske efter anmälan till tillsynsmyndigheten”.

Det föreligger inte hinder mot att den i miljödomstolens dom den 22 augusti 2008, mål nr M 3-08, föreskrivna ekonomiska säkerheten även får omfatta nu tillståndsgiven verksamhet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV425)

Överklagande senast den 30 oktober 2013.

Ove Järholm

Nils-Göran Nilsson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Ove Järholm, ordförande, och tekniska rådet Nils-Göran Nilsson.

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL DÄR MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN ÄR FÖRSTA INSTANS

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn samt datum för domen och målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende mark- och miljödomstolens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Har en omständighet eller ett bevis som åberopas i Mark- och miljööverdomstolen inte lagts fram tidigare, ska klaganden förklara anledningen till omständigheten eller beviset inte åberopats i mark- och miljödomstolen. **Skriftliga bevis** som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att motparten ska infinna sig personligen vid huvudförhandling i Mark- och miljööverdomstolen.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud. Till överklagandet ska bifogas lika många kopior av skrivelsen som det finns motparter i målet. Har inte klaganden bifogat tillräckligt antal kopior, framställs de kopior som behövs på klagandens bekostnad.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.